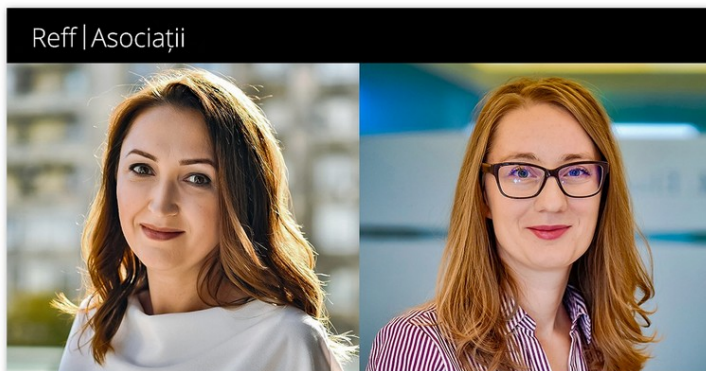

Abordarea operațiunilor transfrontaliere de tip fuziuni și achiziții din perspectiva regulilor de concurență privind notificarea concentrărilor economice

În actualul context economic european, marcat de multiple transformări menite să asigure competitivitatea pieței comune în raport cu principalii competitori globali, activitatea de fuziuni și achiziții care implică jucători din mai multe jurisdicții este tot mai intensă, iar complexitatea tranzacțiilor, în creștere. Din aceste considerente, companiile implicate în astfel de operațiuni trebuie să analizeze cu atenție toate aspectele juridice, valabile la nivelul Uniunii Europene, dar și în statele în care tranzacțiile vor genera efecte din punct de vedere concurențial. Printre cele mai importante aspecte de luat în calcul se numără obligațiile de notificare a tranzacțiilor către autoritățile de concurență.

Cerințele referitoare la notificarea tranzacțiilor diferă de la țară la țară, termenele impuse sunt scurte sau neclare în anumite cazuri, iar sancțiunile, semnificative, motiv pentru care companiile implicate trebuie să analizeze regulile existente încă din primele faze ale tranzacției, astfel încât să identifice din timp care sunt situațiile în care notificarea este obligatorie, care sunt procedurile aferente, excepțiile de la regula etc., pentru a-și putea planifica etapele tranzacției cât mai exact.

Dintr-o analiză a reglementărilor cu privire la notificarea tranzacțiilor, [valabile la nivelul UE și în 13 jurisdicții din Europa Centrală și de Sud-Est, inclusiv România](#), reiese că legislațiile naționale prevăd unul sau mai multe praguri de la care notificarea tranzacției în fața autorităților naționale de concurență devine obligatorie. În unele țări, acest prag este legat de cifra de afaceri globală sau națională a întreprinderilor implicate (sau chiar de ambele), iar în altele, de cota de piață la care ajunge entitatea rezultată în urma tranzacției.

În plus, există și alți factori în funcție de care se stabilește necesitatea notificării, dar și excepții. De exemplu, în țări precum Croația, se consideră că o tranzacție depășește pragurile de notificare numai dacă cel puțin una dintre întreprinderile implicate are sediul social sau o sucursală stabilită în țară. În schimb, în Lituania, normele de autorizare a concentrărilor economice între întreprinderi străine se aplică entităților înregistrate în afara țării dacă activitatea lor restrânge sau are un impact asupra concurenței pe piața internă lituaniană sau dacă acestea au filiale în Lituania.

Notificarea voluntară

Pe lângă situațiile în care notificarea este obligatorie, unele jurisdicții prevăd și o procedură de notificare voluntară. De exemplu, în Ungaria, în cazul tranzacțiilor pentru care pragul cifrei de afaceri nu este atins, dar care au potențialul de a reduce semnificativ concurența, întreprinderile pot notifica autoritatea de concurență în mod voluntar. O astfel de abordare este recomandată, dat fiind că autoritatea de concurență poate decide să inițieze o

investigație, în termen de șase luni după încheierea tranzacției, pentru a evalua impactul acesteia asupra concurenței pe piața internă. Dacă investigația releva un grad ridicat de concentrare rezultat din tranzacție, pot fi impuse măsuri prin care să se restabilească situația anterioară acesteia. Astfel de investigații (ex-post) pot fi derulate și în alte state, precum Albania sau Lituania, atunci când fuziunea este susceptibilă să creeze sau să consolideze o poziție dominantă sau să restrângă în mod semnificativ concurența pe o piață relevantă.

Și în România este disponibilă notificarea voluntară, care poate oferi părților implicate certitudinea conformării în cazurile în care elementele specifice operațiunilor de concentrare economică nu indică suficient de clar dacă există obligația de notificare.

Care este termenul de notificare a unei tranzacții?

Reglementările din majoritatea țărilor analizate nu prevăd un termen de notificare, dar menționează faptul că, în situația în care notificarea este obligatorie, tranzacția nu poate fi încheiată fără aprobarea autorității de concurență. Sunt însă și țări în care notificarea trebuie depusă într-o perioadă stabilită după parcurgerea uneia dintre etapele aferente tranzacției - semnarea unui acord de vânzare-cumpărare, publicarea unei oferte publice, depunerea unei oferte, încheierea unei licitații publice sau dobândirea efectivă a controlului (de exemplu, 30 de zile în Albania, Ucraina și Slovenia, 15 zile în Serbia).

Depunerea cu întârziere sau lipsa notificării se sancționează cu amenzi care variază de la țara la țară. Însă, în general, amenda poate urca la 10% din cifra de afaceri netă a companiei în cauză (chiar 13% în Ungaria). Tot în Ungaria se aplică o amendă pentru fiecare zi de întârziere a notificării, în timp ce Polonia poate impune amenzi succesive, până la momentul notificării.

Mai mult, sunt jurisdicții, precum Kosovo și Polonia, în care nu doar persoanele juridice sunt pasibile de sancțiuni, ci și persoanele fizice responsabile din cadrul întreprinderii care nu își îndeplinește obligația de notificare. Acestea riscă sancțiuni pecuniare cuprinse între 1.000 de euro și 4.000 de euro (în Kosovo), respectiv de 50 de ori salariul mediu lunar în sectorul întreprinderilor din care face parte societatea ce ar fi trebuit să notifice (în Polonia).

Excepții de la obligația de notificare

Conform analizei, există și situații în care tranzacția nu trebuie notificată, chiar dacă pragurile aferente sunt teoretic îndeplinite. De exemplu, în cele mai multe jurisdicții nu se consideră concentrare cazul în care o instituție financiară dobândește sau deține temporar valori mobiliare în vederea revânzării acestora, sau în situația în care controlul unei întreprinderi este preluat de un administrator judiciar.

În plus, sunt state care acordă derogare de la obligația de notificare. De exemplu, în Albania, unele fuziuni sunt scutite de notificare dacă există premisa că tranzacția va duce la îmbunătățiri în fabricarea sau distribuția produselor sau va favoriza progresul tehnologic sau economic, cu condiția ca aceste beneficii să fie transmise, în mare măsură, clienților și consumatorilor. Tot în Albania se aplică excepții cu caracter general pentru concentrări verticale pe piețele de asigurări, transferuri generale de tehnologie, vehicule motorizate și comerț maritim.

În Polonia sunt în vigoare mai multe derogări de la obligația de notificare, sub forma unor praguri speciale ale cifrei de afaceri aplicabile în domeniile favorizate, iar în Ungaria există o derogare pentru tranzacțiile pe care guvernul le consideră „de importanță strategică la nivel național”. Aceste scutiri sunt acordate prin decret guvernamental și sunt menite să protejeze locurile de muncă și aprovizionarea cu resurse.

În privința procedurilor de notificare, acestea pot fi standard, simplificate - pentru tranzacții de mici dimensiuni

sau cu efecte neglijabile asupra concurenței (acestea au și cele mai scurte termene) – sau proceduri aprofundate - în cazul în care operațiunea ar putea avea efecte negative grave asupra concurenței.

Pe de alta parte, în multe țări (cum ar fi Cehia, România, Ungaria sau Slovacia) autoritățile de concurență sunt deschise la discuții informale, înainte de notificare, cu companiile interesate, pentru a clarifica toate aspectele necesare pentru conformarea la legislația în vigoare într-un timp cât mai scurt.

În concluzie, conformarea la regulile de concurență în cazul tranzacțiilor de fuziuni și achiziții transfrontaliere reprezintă un proces complex, ce variază de la o țară la alta, iar nerespectarea acestora poate avea consecințe semnificative, inclusiv dizolvarea entității rezultate din concentrare. Așadar, întreprinderile implicate în operațiuni de acest tip trebuie să țină cont, încă din faza de evaluare a oportunității de a tranzacționa, de eventualele obligații de notificare, precum și de potențialele efecte ale tranzacțiilor avute în vedere.